

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Gregorii M. in Ezechielem homiliae - Cod. Aug. perg. 71

Gregor <I., Papst>

[S.l.], [9. Jahrh.]

Homelia VII

[urn:nbn:de:bsz:31-63650](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-63650)

tellegi p orientem & aquilonē
 & iam iusti et peccatores
 possint. qui in mentis frigo
 re dilapsi sub peccati sui
 umbra torquerunt. Sed
 quia omnipotentis di mise
 ricordia & iam tales ad poe
 nitentiā reuocat. conpunctione
 & lacrimis labat. iustitibus
 usq. ad pfectionis glām
 subleuat. non solum ad orien
 tem centum cubitos. sed & iam
 ad aquilonem ducuntur
 dum cum iustis & iam pecca
 tores p dona & poenitentiā
 ad perfectionem ueniunt.

MAGNA LEGENTI UO
 debet ēe discretio. ut
 in sacro eloq. cum qui
 libet unus sermo di
 citur. Non semp unam ean
 demq. rem significare creda
 tur. sicut aliquando. sol in
 bono. aliquando uero accipi
 mur in malo. Solis enim
 nomine. aliquando signatur
 dñs. Aliquando psecutio.

attestante enim libro sapien
 tię. impu in inferno dicturi
 sunt. Errauimus a uia ue
 ritatis. & sol iusticie non
 luxit nobis. & de iactatis
 seminibus. dñs dicit. Osto
 sole aruerunt. quia uidelicet
 facta psecutione in reproborū
 cordibus. p dicationis uerba
 siccantur. Sic leo dñm signat
 unde scriptum est. Uicit
 leo de tribu iuda. Sic leonis
 nomine. diaboli similitudo
 exprimitur. Sicut primus
 pastor dicit. Aduersa
 rius ur̄ drabolus. sicut leo
 rugiens. circuit querens
 quem deuoret. Sibouts
 nomine sapiens designat.
 Unde scriptum est. Non iun
 gas bouem cum asino. id est
 sapientem cum stulto. in
 p dicatione non social. Sic
 bouem fatuus figurat.
 Sicut de eo qui in turpitu
 dine amoris captus est.
 dicit. Statimq. eam sequit.
 quasi bos ductus ad uictimā

id est sicut fatuus trahitur
ad mostem. Hæc igitur in
qui ad postam significare
dñm. uel predicatorum. uel
scripturam sacram. uel fidem
exposui. ubi cumq; iam in
hoc p̄peta posta legitur sig
nare aliud non credatur.
Cum enim de una posta p̄peta
diutius loqueretur. Recte
fides intellecta est. quia una
est omnium electorū fides.
cum uero aliae postae nominant̄.
intellegi ora praedicatorū possu
mus. p̄ quæ uera uita cognose
citur. & p̄ quæ ascenditur ad
sacramentorū spiritualium
cognitionē. Nam posta per
quam signari fidem dixim⁹.
notandum nobis quia infe
rior appellatur. In hac
enim uita. dum diximus.
quasi inimo positi ad infe
rius tenemur. & recte in
ferior posta fides est. quia
nobis in terra positis. aperit
cognitionem dī. Itaq; cum
dicitur. Postam quoq; quæ

respiciebat uiam aquilonis. atru
exterioris mensus est. tam in
longitudinem quam in lati
tudinem. & thalamos eius tres
hinc & tres inde & frontes eius
& uestibulum eius. secundum
mensuram poste prioris. quin
quaginta cubitorū. longitu
dinem eius & latitudinem. u
ginti & quinque cubitorū. Fe
nestre autem eius & uestibulū
& sculptorē. secundum mensu
ram poste quæ respiciebat
ad orientem. & septem gra
duum erat ascensus eius. &
uestibulum ante eam. De
posta quæ respiciebat uiam a
quilonis. atru exterioris. ea
ipsa replicantur. quæ iam
de posta alia. superius dicta
sunt. atq; alia subiungit̄.
de p̄dicta posta p̄phetæ
tacuerunt. Ut ergo de his
latius disseramus. quæ nec
dum discussa sunt. debem⁹
eaq; iam dicta sunt. sub bre
uitate replicare. Posta & eni
uam aquilonis respicit. cum

p̄dicator quisq; uitam peccato
 ris cognoscit. eiq; interiora uite
 p̄ uerbum praedicationis ape
 rita. postea utri exterioris di
 citur. Exterioris quippe est
 animus. uita p̄sens in qua
 omne quod corporaliter
 agitur corporaliter & iam
 uidetur. Quae tam inlogi
 tudine quam inlitudine
 mensuratur. Quia cum ad
 fidem peccator dicitur. ne
 cesse est. ut eius doctor con
 sideret. ut uel quantum in
 longitudinem spei. uel quan
 tum inlitudinem caritatis.
 ex eius admonitione p̄ficiat.
 Qui enim ad dñm con uestitur.
 Si adhuc bona uitae p̄sentis
 sperat. longitudine non habet.
 Qui breuis est. uita in qua
 spem posuit. Si p̄ terrenae
 reſe concupiscentiam ad
 huc p̄ximi. odium eo agno
 scatur. Litudinem non
 habet quia nescit uel tran
 sitoria contemnere. uel
 se p̄ximi amore dilatare.

Cum uero conuersus quisq;
 aeternae uite gaudia lan
 ganimitet sperat. p̄ximos &
 molestias. cum caritate tol
 lerat. & eaq; non habet con
 cupiscere. contempnit lon
 gitudinem. & altitudinem
 postachabet. qua gloria
 p̄dicatoris est p̄fectus au
 ditoris. Unde quibusda
 p̄ magnam p̄dicatorem di
 citur. Gaudium meum
 & corona mea. & RURSUS.
 Ecce nunc uiuo siuos statim
 in dño. atq; res. quae
 est enim spes nra aud gau
 dum nonne uos ante dñm
 longitudo ergo & altitudo
 poste est quae ad aquilo
 nem respicit. Qui cum in
 fidelem quempiam in pecca
 ti sui frigore torpentem
 praedicator ad fidem con
 uesteret p̄ hoc quod eum
 in longitudinem spei ten
 dit & in amplitudinem
 caritatis dilatat eius glo
 riam suam fecit. & quia

incognitione trinitatis sc̄ae
ex uerbo p̄dicationis audito
res quiq; in eiusdem trini
tatis amore p̄ficiunt habet
haec eadem postea thalamos
tres hinc & tres inde. Quia
omne quod p̄ testamentum
nouum de trinitate conditor
loquitur hoc & enim de
testamento ueteri ostendit
& audientium^{fic} in amorem
caelestis patriae p̄ficit ut
anima inherens dō quasi
sponsa in quodam iam
thalamo se deat atq; ter
renis se desideris fundit
auertat. Uel ceste ut lon
ge superius dictum est
quia tres sunt ordines
bene uiuentium bonorū
scilicet conjugatorū con
tinentium atq; praedica
torū & quia alii & iam
in conjugis positi amore
caelesti anhelant alii
autem spe aeterna gau
diu & iam carnem mace
rant om̄q; actus terrenos

refugiunt & curā huius
saeculi contemnuunt. alii
uero & terrena bona des
piciunt & caelestia gaudia
p̄dicant quae cognouerunt.
Quid isti. nisi in spiritali ae
dificio thalami sunt in quo
cogitatione & meditatione
anima caelesti sponso sociat̄
Quos tres bonorū ordines quia
non solum aecclesia ex gen
tibus habet sed aliquando
& iam synagoga habuit.
Quum magna multitudo
spiritalium redēptoris gra
tiam ardentem expecta
uit. postea caelestis ae
dificiu. tres hinc & tres
inde thalamos habet.
quia praedicator quisq;
cum ad supernam patriā
auditorem puocat. & no
uos patres et ueteres an
helasse caelesti desiderio
demonstrant. Plus enim
plerumq; exempla quā
ratio cinationis uerba p̄
pugnant. & cum pre

dictor dicit quales alii in
conuigio uel incontinentia uel
in pdicatione. erga omnipoten
tis di amorem in nouo testa
mento fuerint. uel alii qua
les in ueteri. postea quae
loquitur. ternos ex utroq.
latere habere se thalamos
ostendit. Quae postea ha
bet & frontem. quia sunt
in pdicatoris uita a psta
opera quae uidentur.

Habet & ante frontem uestibulu.
quia priusquam bona opera
in sinu & pdicat fidem per
quam anima humiliter ui
uens ad bonorum actuum
altitudinem subleuetur.

Quae cuncta secundum men
suram postea prioris sunt.
Iuxta hoc quod subditur.
Quia mensus est quinquagin
ta cubitorum longitudinem
eius. uiginti & quinque cu
bitorum latitudinem. haec
iam superius latius me
dixisse me meminist is. Per
quinquagenarium enim

numerum requiem diximus
figurati. Quia et quinqu
agesimus annus. ueteri po
pulo in requiem datus est.
quia appellatus est iubilus.
& septenarius numerus. p
quem omne tempus euol
uitur septies multiplicatus.
ad quadraginta et nouem
ductur. Cui monas addit.
quia in uisus contempla
tione. requies aeterna pficit.

Istem ergo quinquagenarius
numerus nobis in longitu
dine. quia puenire ad illa
requiem non potest. nisi ad ea
spem suam modo tendere
longanimiter potest. Quia
enim p quinquagenarium
numere ad aeternam re
quiem pcamur. & iam hoc
nos omnino instruit. quod
in tabernaculo decem costing
uisse sunt fieri. Quae ha
berent ansulas quinqu
genas. & circulos aureos
quinquagenos a latere
& summitate. Costing

tabernaculi sc̄i omnes sunt.
qui ex diuersis iustitum
coloribus in sc̄ae ecclesiae
ornamento p̄ficiunt. Qui
& interiora uelant. & ex
teriora omnimodo exornant.
Quia eorū uita. in quantum
uidetur ornamentum est.
& eorū intellectus abscon
ditur. dum caelestia quae
in mente seruant et dicere
non possunt. quia per deca
logi custodiam ipsa sc̄orū
corda p̄fixerunt. Iacienti
nae uero ansule costinae
fieri quinquaginta p̄cepte
sunt. Iacinctus caeli specie
habent. Ansule ergo costinae
sunt p̄cepta caelestia. Inqui
bus ligantur animae. ut
ab inferioribus subleuante
superius pendeant. Quae
uidelicet ansule. habent
et circulos aureos. intellectu
scilicet uerā sapientia ful
gentem. Qui intellectus.
quia eē debet per omnia
circum inspectus. et caute

sollicitudinis. uigilantium uni
tas. recte per circulos designat.
Et notandum. quod alacere &
sumitate iubentur ansule
uel circuli in costinis fieri.
quia p̄cepta caelestia et in
tellectus spiritalis. non solū
debet nos sursum in dī amo
re suspendere. sed & iam
p̄ximo in caritate sociare.
In eo enim quod conditorem
nr̄m diligimus. quasi super
iores ansulas in aere pendim̄.
In eo uero quod sicut nos me
tipso proximos amam̄.
ansulas et circulos alacere ha
bemus. Ut costine taberna
culi idē fidelium animae.
per caritatem coniunctae
sunt & non per discordiam
diuisae. Unde et hic post
longitudinem quinquagin
ta cubitorū. p̄tinus lati
tudo subiungitur. xxi.
& v. cubitorū. Quae ui
delicet latitudo ad carita
tem p̄tinus pestinet.
Ipsa enim in fratru amore

sedilat. atq. erga eos omne
 quod potest boni operis exer
 cet. Cuncta autem bona opera
 quae corporaliter fiunt. p. quinq.
 corporeos sensus exhibentur.
 Uidelicet p. uisum. auditum. tactu.
 gustum. odoratum. Quinarius
 uero numerus per semetipsu
 ductus. ad uicesimum & quin
 tum p. uenit. Quia bona ope
 ra cum agi caeperint. per
 feruorem. animum ad augm
 tum excitant. & per semetip
 sa multiplicantur. Unde &
 latitudinem in mente faciunt.
 ut non sit angusta per te po
 rem. sed expansa in bonis actib.
 per caritatem. Omnis enim
 torpor. teporis angusta est.
 Omnis uero benignitas. carita
 tis magna latitudo. Nam
 & si res desunt quae fostas
 se indigenti pximo p. ueniant.
 ampla est substantia uolun
 tatis bonae. quae suff. cit ad
 regni retributionem. sicut
 scriptu est. In terra pax homi
 nibus bone uoluntatis.

SEQUITUR. Fenestras autē
 eius et uestibulum & sculp
 turas. secundum mensurā
 postequae respiciebat ad o
 rientem. Cuncta haec iam
 superius latius dicta sunt.
 et idcirco sermo non de
 bet morosa expositione
 tardari. Hoc tamen magno
 pere notandum est. quod
 post ad aquilonem ea omnia
 habere p. hibetur. quae post
 ad orientem. fenestra scilicet
 contemplationis. uestibulu
 humilitatis. sculpturas bo
 nae operationis. Omnes enī
 qui per hoc quod dō incon
 uersatione nati sunt. in in
 nocentia p. stiterunt. postā
 ad orientem habent. Quia
 eis caelestis regni aditus
 patet. alumine quod ac
 ceperunt. & omnes qui
 in peccatis postmodum la
 psi torporis sui frigore
 sunt de p. ssi. sed p. poeni
 tentiam redeunt. ad amo
 rem caelestis patrie recā

lescunt. postam ad aquilonem habent. Quia eis & iam post peccati sui frigora. regni aditus per misericordiam patet. Ea ergo habere dicitur postam ad aquilonem. quae habet postam ad orientem. quia & uniuersi peccatores. sic dicantur iustitibus. sicut illi sunt diuites. Qui cadere in peccato uitarunt. Unde & psalmiste uoce. per dñm dicitur. Cinerem sicut panem manducabam. Quia sic poenitentes recipit ut iustos. Scriptum quippe est de peccatoribus. Olim in cilicio & cinere poenitentiam egissent. Cinis ergo sicut panis comeditur quando ad aëtoris sui gratiam peccator p penitentiam. sicut innocens reuocatur. Postam igitur ad aquilonem habet fenestras. uestibulum. habet sculpturas. quia cum peccator ad uitam post culpas reduci- tur. sepe lumen contēpla-

tionis accipit. atq. de ipsa memoria iniquitatis suae. gratiam magne humilitatis. bonae quoq. operationis efficaciam. Ut omne quod fieri precipitur. in uita eius quasi sculptum eē uideatur. Septem uero graduum erat ascensus eius. & uestibulum ante eā. Septem gradibus ad postam ascenditur. Quia p sci sps septi formam gratiam. aditus nobis uitae caelestis aperitur. Quam septiformem gratiam. esaias in ipso nro capite. uel in eius corpore quod nos sumus. enumerans dicit. Requiescet super eum sps sapientie & intellectus. sps consilii & fortitudinis. sps scientiae & pietatis. & replebit eum sps timoris dñi. Quos gradus de caelestibus loquens. discendo magis quam ascendendo numerauit. Uidelicet sapientiam. intellectum. consilium.

foſtitudinem. ſcientiam. pie
 tatem. timorem. Et cum ſcri
 ptum ſit. initium ſapientiae
 timor dñi. conſtat ꝑculdu
 bio quia a timore ad ſapien
 tiam aſcenditur. Non autem
 a ſapientia ad timorem redit.
 Quia nimirum ꝑfectam ha
 bet ſapientia caritatem. &
 ſcriptum eſt. ꝑfecta caritas
 foras mittit timorem. Pro
 pheta ergo quia de caeleſtib.
 ad ima loquebatur. coepit
 magis a ſapientia. & deſcen
 dit ad timorem. Sed nos
 quia a terrenis ad caeleſtia
 tendimus. Eoſdem gradus
 aſcendendo numeremus.
 ut a timore ad ſapientiam
 puenire ualeamus. Inmen
 te & enim nra primus aſ
 cenſionis gradus eſt. timor
 dñi. Secundus. pietas. Te
 ſtius. ſcientia. Quartus
 foſtutudo. Quintus. conſi
 lium. Sextus. intellectus.
 Septimus. ſapientia. Eſt
 & enim timor dñi in mente.

Sed qualis iſte timor eſt. ſicū
 eo pietas non eſt. Quia enim
 miſereri ꝑximo. qui compa
 ti eius tribulationibꝫ diſſimu
 lat. huius timor ante omni
 potentis dñi oculos nullus
 eſt. quia non ſubleuatur.
 ad pietatem. ſed ſepe pietas
 ꝑ inordinatam miſericordia
 errare ſolent. Si foſtaſſe ꝑ
 percit. quae parcenda
 non ſunt. Peccata enim quae
 ferri gehenne ignibus poſ
 ſunt. diſcipline ſunt uer
 bere corrigenda. ſed inor
 dinata pietas cum tempora
 liter parcat. ad aeternum
 ſupplicium ꝑtrahit. Ut
 ergo uera et ordinata ſit
 pietas. ad gradum eſt aliū
 ſubleuanda. id eſt ad ſcien
 tiam. Ut ſciat uel quid ex
 miſericordia puniat. uel
 quid ex miſericordia dimittat.
 Sed quid ſi ſciat. quid
 agere. quiſqꝫ debeat.
 uſtutem uero agendi
 non habeat. Scientia ergo

nra crescat ad fositudinem.
ut cum uidet quid agendū
sit. hoc agere per fositudi-
nem mentis possit. ne timo-
re trepidet. & pauore lapsa.
non ualeat bona defendere
quae sentit. Sed sepe fositu-
do sumptuosa fuerit. et mi-
nus contra uitia circum in-
specta. ipsa sui p̄sumptione
in casum ruit. Ascendat
ergo ad consilium. ut praeci-
dendo p̄muniat. omne quod
agere fosititer potest. Sed
consilium non potest. si intel-
lectus deest. quia qui non in-
tellegit. malum quod agente
grauat. quomodo potest bonū
solidare quod adiuuat.
Itaq. consilio ascendamus
ad intellectum. Sed quid
si intellectus magno quide
deumine uigilet. & mode-
rare se nesciat p̄maturitate.
Ab intellectu ergo ascendatur
ad sapientiā. & hoc quod
caute intellectus inuenit.
sapientiae maturae disponit.

Quia igitur per timorem sur-
gimus ad pietatem. p̄ pietatem
ad scientiā ducimur. per
scientiam ad fositudinem
roboramur. p̄ fositudinem
ad consilium tendimus. p̄ con-
silium in intellectū proficimur.
septem gradibus ad postam
adscendimus. per quā nob
aditus uitae spiritalis ape-
ritur. Bene autem dicitur.
Quia uestibulū erat ante eā.
Quia nisi quis prius humili-
tatem habuerit. ad hos gra-
dus donoye spiritalium
non ascendit. Sicut scriptū
est. Super quem requiescit
sp̄s meus. nisi sup̄ humilem
& quietum. & tremementem
sermones meos. De quo
p̄ psalmistam dicitur. Ascen-
sus in corde eius disposuit.
in conualle lacrimay.
Can uallis quippe humi-
lis locus est. & peccator
quisq. dum se in lacrimis
humiliter affligit. in cor-
de p̄ ascensum iustitum

pficiet. Qui rursus ait. Emit
 te fontes inconuallibus. Quia
 omnipotens dñs. dona spirita
 lis gratiae humilib; prae
 stat. Potest quoq; uestibulū
 fides intellegi. Ipsa quippe
 est ante gradus & postam.
 quia prius ad fidē uenim;.
 et post modū p spiritaliū
 donox gradus. caelestis
 uitae aditus intramus.

Non enim iustitibus uentū
 ad fidem. sed p fidem pū
 gitur ad iustitēs. Corne
 lius enim centurio. cuius
 aelemosine ante baptismū.
 angelo testante laudate sunt.
 in operibus uenit ad fidem.
 sed fide uenit ad opera.

Nam ei p angelum dicitur.
 Orationis tuae & elemosine
 ascenderunt in conspectu
 dñi. Si enim dō uero et ante
 baptismum non crediderit.
 quem orabat. uel quomo
 do hunc omnipotens dñs
 ex audierat. Si non ab
 ipso se in bonis pfici petebat. h

Sciebat igitur creatorem om
 nium dñm. sed quia eius om
 nipotens filius incarnatus
 eēt ignorabat. Neq; enim
 poterat bona agere. nisi
 credidisset. Scriptum nāq;
 est. Sine fide in possibile
 est placere dō. Eadem ergo
 habuit. cuius orationes
 & aelemosine placere po
 tuerant. Bona autem actio
 pmeruit. ut dñm pfecte
 cognosceret. & incarnatio
 nis eius misterium crederet.
 quatenus ad sacramentū
 baptismatis pueniret. P
 fidem ergo uenit ad ope
 rationem. sed p opera est.
 solidatus in fide. Uestibu
 lum itaq; ante gradus est.
 quia qui prius crediderit.
 ipse post iustitum gra
 dibus ad poste aditum
 ascendit. SEQUITUR.

et postea atrii interioris
 contra postam aqui
 lonis. et orientalem.
 ac loco contra. non

p aduersitate ponitur. sed
p rectitudine. Ita enim
posta interioris. recto ad
eam aditu tenderet. Quidē
ergo quod posta inferior.
recto itinere posita con
tra postā orientis & aqu
lonis ostenditur. Nisi hoc
quod a peste datur intelle
gi. Quia siue iudaico &
gentili populo. siue iustis
& peccatoribus. sed post
peccata conuersis. aditus
regni caelestis aperitur.
Larga est enim misericor
dia creatoris nri. et posta
interior non solum postā
orientis respicit. sed & iā
a quilonis. Quia non solis
his qui in innocentia pma
nent. sed & iam peccatorib.
peccata sua penitendo dā
nantibus aperuntur.
interioris atru gaudia.
ut ineffabilia mysteria pa
triae caelestis agnoscant.
agnoscendo sitiant. sitien
do currant. currendo

per ueniant. Haec interni
gaudii secreta cognouerat.
qui dicebat. Sitiuit anima
mea ad dñm uiuum. quan
do ueniam & parebo ante
faciem dñi. Praedicator
gentium adhuc aditum
regni caelestis anhelabat.
cum diceret. Cupio dis
solui. & cum xpo eē. Haec
exaltationis occulta secre
ta. Cognouerat sponsa que
dicebat. Dilectus meus mi
sit manum suam p foramen.
& uenter meus intremu
it ad tactum eius. Dilec
tus & enim manum p fo
ramen mittit. quando
iustite sua dñi nostrum a
nimum p subtilem intel
lectum pulsat. & uenter
in tactu illius contremis
cit. quia infirmitas nra
p hoc quod a caelestis gau
dii intellectu tangitur.
ipsa sua exultatione tur
batur. & sit in mente pa
uor in lacticiā. quia iam

sentit quod de caelesti gaudio diligit. & adhuc metuit non percipiat quod uix tenuiter sentit. Quid igitur restat nisi ut se ad perfectionis uitae cursum dirigant. omnes qui illorum gaudia patriae caelestis agnoscunt. Unde hic aperte subiungitur. Et mensus est a porta usque ad portam centum cubitos. Centenarius quia decies p denarium dicitur. ista quia aditum atrii interioris uidet. pfecto necesse est ut per uitam perfectionis currat. Ut porta inchoationis usque ad consummationis ingressum pueniat. Mensuretur ergo atrium interius. quod a portis exterioribus usque ad portam interioram tenditur. Centum cubitis. ut qui intrare amando coepit. latitudinem perfectionis habeat in mente. quatenus in eo quem diligit. hunc nec aduersa coangustent. Sed transitoria cuncta despiciens. quo usque ad gaudia secreta perueniat. per atrium perfectionis currat. Sunt etenim multi. qui iam in septem gradibus aditum porte interioris

intrauerunt. iuxta quendam supernae dispensationis nutum. Per timorem dei humiles. per pietatis studium misericordes. per scientiam discreti. per mentis fortitudinem liberi. per consilium cauti. per intellectum prouidi. per sapientiam maturi. Sed adhuc quibusdam necessitatibus obligati. huius mundi curis inseruiunt. Et unde iam ex magna parte excusserunt animum. ibi adhuc tenentur inuiti. Cumque super posita terrenae occupationis portant onera minus in preceptis caelestibus exercentur. Anhelare medullitus ad aeternam patriam non uacat. ipsa in eis sua aliquomodo desideria languescunt. Quia animo curis temporalibus prepedito. uera gaudia que cognouit amare tantum non licet quantum libet. Huiusmodi quoque a iugo mundi colla

mentis excutiunt. Omnia deserunt.
terrenae curae pondera depo-
nunt. atque ut ad caeleste de-
siderium latius animi sinum
laxent. uitam remotam petunt.
& in ea sanctis precibus intenti.
sacris meditationibus dediti.
cottidiano se fletu afficiunt.
& uetustatem cordis. igne
amoris conflant. atque ad
caeleste gaudium accen-
dendo se innouant. Alii
plerumque in ipso suo desiderio
accensi. exire iam de carne
concupiscunt. atque ad uitam
presentem redire post fle-
tus nolunt. Sed tamen dif-
feruntur. ut dilatatus amor
ex ipsa dilatione proficiat.
& ardenti desiderio. quasi
quod negatur crescat. Sic
in regione gera seniorum.
qui liberatus a legione de-
monum fuerat. ire iam cum
domino uolebat. Sed tamen ei
dicitur. reuertere in domum
tuam. et narra quanta tibi
fecerit dominus. Sic sponsa in can-

tibus canticorum. sanctis desideriis anxia
loquitur dicens. In lectulo meo
per noctes quesiui quem dili-
git anima mea. quesiui illum
et non inueni. In lecto enim
dilectum querit. quando
in ipso suo otio et uacatione quam
appetit. iam uidere animam domini
concupiscit. iam exire desiderat.
iam carere presentis uitae tene-
bris anhelat. Sed querit illum.
et non inuenit. Quia quamuis
magno amore desiderat. Ad-
huc tamen ei. non conceditur
uidere quem amat. Tales itaque
sanctorum mentes. quid aliud in hoc
desiderio faciunt. nisi quod iam
a portis exterioribus. per an-
num interius ad portam currunt.
Quibus sepe euenit. Ut cum se
uiderint magno caelestis gra-
tiae munere conpunctos. iam
se perfectos existiment. et
obedientes putent. Sed quia
nullus est qui dura precipiat.
patientes esse se credunt. Sed
quia nemo eos per contume-
lias et aduersitates pulsat.

Et plerumq. contingit. ut spiritale ministerium. uel inuiti suscipiant. atq. ad gubernationem fidelium deducantur. Quicum magnis tribulationibus fuerint hinc inde pulsati. turbati mente. sese in perfectos inueniunt. Quinon pulsati perfectos se esse crediderunt. Quam se agitur. ut se ad semetipsos colligant. et apud se tacti obprobrium suae infirmitatis erubescant. atq. ex ipsa sua confusione roborati. contra aduersa patientiam opponant. et ex tribulatione proficiant. qui prius in ocio ex ipsa sua securitate torpebant. Et ueraciter esse tales incipiunt. quales se esse prius inaniter putauerunt. Hi itaq. cum a portis exterioribus usq. ad interiorem portam per boni studii atrium differantur. hoc ipsum in eis atrium centum cubitis mensuratur. Quia dilatione & exercitio in se cotidie perfectione proficiunt. per cotidiana desideria in mentem profici. Quasi centum est cubi

tis interioris atrium mensurari. Idcirco ergo a portis usq. ad portam centum sunt cubiti. Ut quasi quedam mora eundem ipsa dilatio uiuendi. per quam cotidie in uirtutibus crescitur. ut ad interiorem aditum perfectius pueniatur. Sequitur. Et duxit me ad uiam australem. Et ecce porta que respiciebat ad austrum. et mensus est frontem eius sic uel vestibulum eius iuxta mensuras superiores. Et fenestras eius et uestibula in circuitu. sicut fenestras ceteras. quinquaginta cubitorum. Et latitudinem uiginti quinque cubitorum. Et in gradibus septem ascendebatur ad eam. et uestibulum ante fore eius. Cuncta haec in orientis et aequilonis porta iam dicta sunt. et congruum non est. ut que semel ac secundo exponentes diximus. sepius replicemus. Notandum tamen nobis est. quia in spiritali aedificio. alter

aditus ad orientem. alius ad
aquilonem. atq. alius ad au-
strum patet. Sicut enim aqu-
ilonis frigore peccatores. ita
per australem uiam feruentis
spu designantur. Quia calore
sci sps accensi. uelut in meri-
diana luce uirtutibus excre-
scunt. Lateat itaq. porta ad
orientem. ut hi qui in sacra-
menta fidei bene inchoaue-
runt. & in nulla postmodu
uiciorum p funditate di-
mersi sunt. ad gaudia secre-
ta perueniant. Lateat porta
ad aquilonem. ut hi qui
post inchoationem caloris
& luminis. peccatoru suo
frigore in obscuritatem di-
lapsi sunt. per conpunctione
penitentiae. ad ueniam rede-
ant. & questu in terne retri-
butionis. uera leticia cogno-
scant. Lateat porta ad meri-
diem. ut hi qui scis desideris
in uirtutibus feruent. spiritali
intellectu cotidie inuigila-
tudi mysteria penetrent. Inter

haec autem queri potest. cum qua-
tuor huius mundi partes sint. cur
in hoc edificio exterioris non
quatuor. sed tres portae esse me-
morantur. Quod recte queren-
dum fuerat. si ppheta non spi-
ritale. sed corporale edificium
uidisset. Sca enim ecclesia
id est spiritale edificium. ut ad
secreta gaudia ptingat. tres
solummodo portas habet. Vi-
delicet. fidem. spem. atq. cari-
tatem. Unam ad orientem. alia
ad aquilonem. tertiam ad me-
ridiem. Porta quippe in orien-
te. est fides. quia per ipsam lux
uera nascitur in mente. Porta
ad aquilonem. spes. quia unus
quisq. in peccatis positus. si di-
uinam desperauerit misericor-
diam. funditus perit. Unde
necesse est. ut qui per suam
iniquitatem extinctus est. p
spem misericordie reuiuiscat.
Porta ad meridiem. caritas. quia
in igne amoris ardet. In meri-
diana & enim porta. sol inal-
tum ducitur. quia per caritatem

lumen fidei. et proximi dilectio
 subleuatur. Tribus igitur portis
 ad interius atrium tenditur.
 quia per fidem. spem. atq. cari
 tatem. ad gaudia secreta perue
 niunt. Alia quoq. questio oritur.
 cur porta atrii interioris. po
 sita contra portam orientis
 & aquilonis dicitur. et an au
 stralis porta pateat tacet.
 Sed quia per orientem incho
 antes. per aquilonem lapsos
 diximus designari. Dignum
 fuit ut vel de inchoantibus. qui
 bus adhuc sol in tempore est. vel
 etiam dilapsis. sed per conuersa
 onem redeuntibus. aperte di
 ceretur. quod eis porta atrii in
 terioris pateat. quatenus ex ipsis
 nos certos faceret. de quibus du
 bitari potuerat. Hoc autem de
 porta australi dicendum non
 erat. quia eos ad gaudia interna
 perungere. qui seruiore sps in virtu
 tibus permanent. nullus igno
 rat. SEQUITUR. Et celate pal
 me erant una hinc. & altera
 inde in fronte eius. Quid est

hoc quod prius in frontibus pictu
 ra palmarum. nunc autem celate
 palme in fronte ee memorantur.
 In celatura quippe lapidum. ex
 pressa esse opera videntur. Sed
 sicut iam superius diximus.
 pictura palmarum. est ostensio
 signorum. Nunc uero celatura
 palmarum dicitur. ut per bonoꝝ
 operum demonstratio^{ne} designe
 tur. Ipsi enim summis predica
 toribus dicitur. Videant opera
 uestra bona. et glorificent pa
 trem ur̄m qui est in caelis. Qui
 igitur inuita sua impressa ee
 sca opera demonstrant. palmas
 in fronte celatas habent. Quia
 quanta illos in posterum uicto
 ria sequatur. iam nunc in sc̄is
 suis operibus ostendunt. Vel
 certe. quia fidem per orientis. spe
 per aquilonis. caritatem uero
 per australem portam diximus
 designari. Notandum nobis est.
 quia in orientis porta pictura
 palmarum. In aquilone uero
 & meridie celatura ee phibetur.
 Quia contingit sepe. ut hi qui

inchoantes sunt. nec dum se inope-
ribus solidis ac magnis exercent.
Hi uero qui post iniquitates ad uir-
tutem redeunt. plerumq. ut cul-
pas suas ante omnipotentis di-
oculos tegere ualeant. in magnis
operibus exercentur. Et quoniam fer-
uore sp̄s in uirtutibus exereuerunt.
quasi in meridie in sc̄is actionibus
inardescunt. In orientis ergo por-
ta pictura est. In aquilonis uero.
et in meridie celatura. quia signū
uictoriae quod inchoantibus
ostenditur. hoc in reuertenti-
bus atq. feruentibus. iam soli-
dius et robustius tenetur. Et no-
tandum quoq. magnopere
est quod dicitur. hinc et inde.
Om̄s enim qui ad uitę aditū ten-
dimus. & ex dextro et ex sinistro
latere habere palmas debemus.
Quod enim hinc inde dicitur.
latus utrumq. signatur. Ad dextro
igitur palmam habet is. quem
p̄sp̄era non extollunt. A sinistro
palmam habet is. quem aduer-
sa non deiciunt. quasi ex utraq.
parte portabat paulus palmā.

cum diceret. Per arma iusticiae
ad dextris et sinistris. Per gloriam
& ignobilitatem. per infamiam
et bonam famam. Ut se ductores
& ueraces. Non hunc aduersa
frangebant. non p̄sp̄era in-
mentis timorem subleuabant.
Hinc inde ergo gestabat palmā
qui in aduersitate fortis. & in
p̄sp̄eritate humilis permane-
bat. Quisquis enim de p̄sp̄eris
extollitur. habere in parte
dextera palmam nescit. Quis-
quis in aduersitate frangi-
tur. portare palmam sinistro
latere ignorat. Ut ergo hinc et
inde palma gestetur in fronte.
ad eē semper nr̄is mentibus de-
bet in aduersis fiducia. & in p̄-
sp̄eris timor. Ne aut aduersa
in desperationem pertrahant.
aut p̄sp̄era animum in sui fi-
ducia extollant. Hinc est qđ
isdem egregius predicator di-
cebat. Scio et humiliari. scio
et abundare. ubiq. et in omni-
bus institutus sum. Et sagari.
& surire. & abundare. & peni-

riam pati. omnia possum in eo
 quime confortat. Numquid nam
 fr̄s ars est aliqua. humiliari et abun-
 dare. saturari et esurire. abundare
 et penuriam pati. ut p̄ magno se-
 scire ista. tantus p̄dicator in-
 sinuet. Ars omnino. et mira
 disciplinae scientia. quae toto
 nobis cordis est adnisi discenda.
 Quem enim penuria sua non
 frangit. a gratiarum actione
 non retrahit. in rerum tempo-
 raliū desiderio non accendit.
 sc̄t humiliari. hoc loco apo-
 stolus humiliari dicit. penu-
 riam p̄peti. Nam statim con-
 traria subiunxit. sc̄o & abun-
 dare. Qui enim acceptis rebus
 non extollitur. qui eas ad usum
 uane gloriae non intorquet.
 qui solus non possidet quod
 accepit. sed hoc cum indigen-
 tibus misericorditer diuidit.
 sc̄t abundare. Qui acceptis
 alimentis. non ad ingurgitatio-
 nem uentris utitur. sed ad re-
 parationem uirtutis. nec plus
 carni tribuit. quā necessitas

petit. sc̄t faciarī. Qui alimen-
 torū inopiam sine murmu-
 ratione tolerat. nec pro
 necessitate uictus agit ali-
 quid. unde anima peccati
 laqueum incurrat. sc̄t esu-
 rire. Quem ergo nec in abun-
 dantia superbia eleuat. nec
 in necessitate cupiditas firmitat.
 nouit abundare. nouit pe-
 nuriam pati. Quicum sta-
 tim subderet omnia possū.
 ne elationis eē uerba crede-
 remus. adiunxit in quo. in eo
 quime confortat. Ecce in
 altum ramus p̄dit. sed quia
 in radice se tenet. in uiridi-
 tate p̄manet. In altū enim
 surgens aresceret. si se a radi-
 ce diuisisset. Sibi enim nihil
 tribuit. qui omnia se posse.
 non in se. sed in eo qui se con-
 fortat fatetur. Hinc inde
 ergo p̄dicator egregius
 palmam tenuit. quem nec
 abundantia in superbiā.
 nec inopia ad auaritiā p̄-
 traxit. Discamus itaq. fr̄s.

non solum in prosperis sed in ad-
uersis quoque gratias agere. Pa-
ter enim nobis ex pietate sua
factus est conditor noster. Nos
quoque adoptiuos filios ad
hereditatem regni caelestis
nutrit. & non solum donis
reficit. sed etiam flagellis
erudit. Discamus igitur
abundare. et cuncta quae ab
eo accipimus. cum indigen-
tibus partiamur. Et mente
abundantia non eleuet.
ne forte se gaudeat. quia hoc
ad se sibi. quod deest alteri.
& non iam communi bono
sed proprio letetur. A priua-
to gaudio. uertas ad com-
mune discipulos reuocat.
cum eos de predicatione
redeuntes. & de subiectione
demonum letantes.
admonet. dicens. Nolite
gaudere super hoc sed po-
tius gaudete et exultate.
quia nomina uera scripta
sunt in caelo. Non enim
omnes electi de nomina eici-

unt. Sed tamen electorum
omnium nomina. caelo te-
nentur ascripta. Admonen-
tur ergo discipuli. priuata
letitiam deponere. Com-
muni autem & perpetua fe-
licitate gaudere. Quisquis
itaque in eo gaudet. quod alter
non habet. ex ipsa sua abun-
dantia deterior factus. gau-
dium priuatum habet. Con-
tra huius nos appetitum abun-
dantiae. iohannes admo-
net. dicens. Nolite dilige-
re mundum. neque ea quae
mundo sunt. Qui mox
rationem subdidit. quare.
Siquis diligit mundum.
non est caritas patris mei.
Nemo enim potest duo-
bus dominis seruire. quia
non ualet simul transito-
ria & aeterna diligere. Si
enim aeternitatem dili-
gimus. cuncta temporalia
in usu. non in affectu pos-
sidemus. Qui eandem rati-
onem. protinus subdi di-

cens. Quia omne quod est in mun-
 do. concupiscentia carnis est.
 & concupiscentia oculorum.
 & superbia uitae. Ideo enim ha-
 bere aliquid homines & ultra
 quam necesse est. concupiscunt.
 ut habendo superbiunt. Et
 quia hoc alius non habet.
 se in cogitationibus extol-
 lant. Quisquis itaq; talis est.
 adhuc ad portandam abun-
 dantiam doctus non est. Se-
 pe autem quod auaricia.
 ex appetitu suggerit. ne-
 cessitatem putat. & cum mi-
 noria sufficiant. dolet ma-
 iora deesse. atq; incautus an-
 tiquas quanciam quasi ne-
 cessitatem patitur. quam
 parit. Et cum in uia sunt.
 quae desiderat. suam sibi
 aliquomodo auariciam
 excusat. Abundantia itaq;
 superbiae lucina est. quam
 si quando etiam cupiditas
 intercipit. hanc uitam dix-
 rim. quasi peregrina capti-
 uitas inuast. Si igitur abun-

dantiae artem scire uolumus.
 necesse est. ut non solum
 ea quae uicina sunt. sed ea
 etiam quae de longinquo
 ueniunt. uitia fugiamus.
 Discamus penuriam pati. ne
 ea quae non habemus. ha-
 bere etiam cum culpa re-
 quiramus. ne felices pite-
 mus. quos rebus onustos
 cernimus. Nima ualde
 sunt ea quae sibi quasi in-
 sumptus uitae presentis
 preparant. multa portant.
 sed in uia breui. Magna
 est nobis in hoc itinere
 societas paupertas. quae
 animum non arguat.
 cum deest terrena sub-
 stantia. de qua aeterno
 iudicatio non ponamus.
 ad patriam tendimus.
 quae quasi in uia pondus
 breui extremis. Discamus sa-
 tiari. ne in sumendis ali-
 mentis corporis. gulae ma-
 gis quam necessitati serui-
 amus. Plus enim concupi-

scientia quam necessitas petit.
Et sepe dum carnis inopiae
satis facere curamus. uolu-
ptas subrepat. modum re-
fectionis excedit. Unde
fit. ut culpa transeat ad
culpam. quia plerumq;
inde alia carnis temptatio
nascitur. dum carni im-
moderatus in refectione ser-
uitur. Ex peccato enim
primum hominis. infirman-
te natura. in hoc mundo.
cum nostris temptationibus
nascimur. Et caro nobis
aliquando adutrix est
in bono opere. aliquando
autem seductrix in ma-
lum. Surgitur ei plus qua
debemus tribuimus. ho-
stem nutrimus. Et sineces-
sitate eius quae debemus non
reddimus. cuiem necamus.
Satianda itaq; est caro. sed
ad hoc usq; ut in bono mo-
bis opere famulari suffi-
ciat. Nam quisquis tan-
tum tribuit ut superbiat.

saciari penitus ignorat. At
itaq; magna est saciari. ne
unus quisq; p̄sacietatem.
prumpat ad turpitudinem.
Discamus esurire. ut nobis
p̄pter abundantiam sequen-
tem. nra hic inopia pla-
ceat. ne nos uentris necessi-
tas ad culpam trahat. ne
peccatum mentis ipsa in-
dulgentia suggerat. Et du
caro fame afficitur. ad ci-
piditatem animus irrite-
tur. & querat cum culpa
p̄uidere. unde carni uale-
at in necessitate satisfacere.
Necor in indignationem
p̄siliat. et linguam in mur-
murationis amaritudine
accendat. Qui gignitur in
carnis suae inopia. se hinc
inde circuminspicit. atq;
a peccati laqueo custodit.
nō ut esurire. Nos itaq; fr̄i
karissimi. iram atq; auari-
ciam in aduersitate fugien-
tes. elationem. & in mode-
rata gaudia in prosperitate

declinantes. quia p̄ fidem
spem atq; caritatem inte-
rioris uitae atrium tribus
portis intrare concupiscimus.
palmas hinc & inde tenea-
mus. Libet adhuc alteri
quem caelestis patriae ad-
mentem reducere. et quali-
ter hinc inde palmam te-
neat demonstrare. beatus
& enim iob cum eet uiris
orientalibus ditior. & ei p̄ spe-
ra cuncta subpeterent. filij
pollerent. filiae crescerent.
greges exuberarent. in an-
to omnipotentis dī timore
p̄stitit. ut inter custodiam
discipline. inter acta iusti-
ciae. inter multa humilita-
tis obsequia. misericordiae
operibus intentus. sacrifi-
cuis offerendis deditus ho-
locausta dño p̄ singulis fi-
lius immolaret. ne quis eo
saltem in corde peccasset.
Pensemus ergo quanta ei
erat custodia operis. qui
in filius suis expiabat sacri-

181
ficiis. culpas cordis. Sed
quam iustus eet in p̄spe-
rante innotuerat. Valde
autem ignotum erat. si
perseuerare iustus & in-
ter flagella potuisset.
Laudandus ergo erat uer-
berē. ut uir ille sc̄s in p̄-
speris interrogaretur et
in aduersis. Et qui notus
erat omnipotenti dō.
notus p̄ flagella fieret no-
bis & sibi in capsi. Dispo-
nente itaq; dño consumpti
sunt greges. interfecti
custodes. euersa domus.
extincti filij. percussa
cava a planta pedis. usq;
aduerticem. Remansit
uxor in colomis. quae uer-
berum iaculis uulnera au-
geret. Sed hanc uir sc̄s in
temptatione sanus. pru-
denter docet. ei q; respon-
dit dicens. Si bona accepi-
mus de manu dñi. mala
quare non suscipiamus.
Amici quoq; ad consolari

dum ueniunt. ad contume-
lias prumpunt. & indolo-
re uulnerum. addunt ad
huc uulnera uerberum.
In misericordem dicunt.
raptorem nominant.
uiolentum denuntiant.
oppressorem pauperum
facentur. Quid dignum mi-
les di faceret interdolen-
tia uulnera. & amara uer-
ba dephensus. Ecce flagel-
la di. & uerba hominum.
simul afflicti animum.
ad desperationem pmunt.
sed uirtute sps plenus cor-
nis uulneribus iacens men-
tis robore stans. contra
desperationis impulsum.
reduxit ad memoriam bo-
na quae egerat. Quia mi-
sericors fuerat dicit. Ocu-
lus fui caeco. & pes claudo.
Et rursum. Pater eram pau-
perum. Quia & discipli-
nae custos & benignus di-
cit. Cumq. sederem quasi
rex circumstante me ex-

erenti. Etiam tamen meren-
tium consolator. Quia humi-
lis fuerat dicit. Si contempsi
subire iudicium cum seruo
meo. & ancilla mea cum di-
sceptarent aduersum me.
Quia hospitalis fuerat fatetur.
Si dispexi pretereuntem. eo-
quod non habuerit indu-
mentum. Quia largus in do-
nis. dicit. Si non benedixe-
runt mihi latera eius. &
de uelleribus ouium meorum
calefactus est. Quia ui-
olentus non fuerit. testatur
dicens. Si leuau super pu-
pillum manum meam.
cum uiderem me in postea
superiori. Quia de inimici
periculo numquam exul-
tauerit. dicit. Si gauisus
sum ad ruinam eius qui
me oderat. Quia patiens fue-
rit. & etiam suorum malitiam
equanimiter protulit. dicit.
Si non dixerunt uirtaber-
naculi mei. quis det decar-
nibus eius. ut saturemur.

Quid est ergo quod uir sc̄s
 tot suas uirtutes inter fla-
 gella cum fletu enumerat.
 Quid est quod ore suo ope-
 ra quae fecerat. laudat. ni-
 si quia inter uulnera & uer-
 ba. quae hunc ad desperatio-
 nem trahere poterant. ad
 spem. animum reformat.
 Et qui in prosperitate humilis
 fuit. reuocatis bonis suis
 ad memoriam. in fractus in
 aduersitate permanit.
 Cuius enim animum in tot
 flagellis illa uerba ad di-
 sperationem non impelle-
 rent. nisi sibi ad memoriam
 bona quae egerat reuocaf-
 set. Uidit igitur sc̄s uir.
 mentem suam auditis tot
 malis ad desperationem con-
 cuit. & mirabiliter studu-
 it uispe certa. ex bonis suis
 actibus solidari. Sic impletur
 quod scriptum est. In die bo-
 norum. ne in memor sis malo-
 rum. Et in die malorum. ne
 in memor sis bonorum.

Si enim cum bona habemus.
 malorum reminiscimur.
 quae autiam passi sumus.
 aut adhuc pati possumus.
 accepta bona non eleuant.
 quia eorum gaudium ti-
 mor memoriae malorum
 premit. Et sic cum mala ha-
 bemus. bonorum remini-
 scimur. quae autiam acce-
 pimur. aut adhuc nos posse
 accipere speramus. malorum
 pondus. eius animum in
 desperatione non premit.
 quia hunc ad spem. memo-
 ria bonorum leuat. Si
 fr̄s km̄. & p̄ precepta do-
 minica. & sc̄orum exempla
 gradimur. ut nos nec pro-
 speritas eleuet. nec aduer-
 sitas frangat. habere nos
 ante omnipotentis d̄i o-
 culos. palmas hinc & inde mon-
 stramus.

INCIPIT OMI

LIA OCTAVA

prophete uerba
 que largiente d̄no
 hodie caritati uir̄e

P